

ISKRE

november 2006
LETNIK: 39 ŠTEVILKA: 1
IZDAJA: Škofijska gimnazija Vipava

Kazalo

Uvodnik	2
Spoznavni dan 2006	3
Krst fazanov	4
Pohod na Čaven	5
Pohod na Golake	5
»Večni zakladi« Alojzija Filipiča	6
Posebna ura slovenščine	8
Obisk Martina Kmetca	9
Utrinki iz Stične 2006	10
Jeklene magnolije	11
Večer z Brigito Langerholc	11
»BOSNIA EXTREME TEAM«	12
Dobrodošli v deželi Drakule	13
Youth Academy, Berlin 2006	15
Poljska	17
Di(v)jak: Blaž Vidmar	18
Nič v nama	20
Rada bi bila trava, nebo ali zvezda ...	20
Darilo	21
Si nežno ljubil me	21
Kolofon	28

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Uvodnik

Poletje je že zdavnaj mimo, dobra dva meseca že gulimo šolske klopi. Nabralo se nam je kar nekaj ocen, zasipajo nas različne obveznosti. Vendar je kljub temu na šolskih hodnikih še vedno mogoče začutiti tisto svežino poletja, ki je ostala v nas. Tudi mi smo, z vašo pomočjo, v tokratne Iskre poskušali vnesti delček te svežine. Podoživite različne utrinke iz poletnih in jesenskih dogodivščin po Evropi, preberite si o pestrih dejavnosti v okviru naše šole, spoznajte skrite talente enega izmed di(v)jakov in začutite iskrico literarnega ustvarjanja ŠGV-jevcev.

Čaka vas tudi novost, literarna nadaljevanka Darilo, ki bo objavljena v treh delih.

Naše Iskre smo torej osvežili ...

Tudi vas spodbujava, da ohranjate to svežino skozi celo šolsko leto in v obliki šolskih skrbi ne pozabite na tisto, kar vas v življenju veseli, še posebej, če je to pisanje takšnih ali drugačnih spisov, pesmi, prispevkov ...

Urednici

SEMENISKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Šolsko glasilo

37.014.77

ISKRE

Iskre

inv.št:K /

17397

Spoznavni dan 2006

V torek, 19. septembra, smo dijaki tretjih letnikov ŠGV pripravili spoznavni dan za novopečene Škofjince. Dogodek se je odvijal na igrišču poleg dijaškega doma. Udeležba je bila seveda obvezna za vse dijake. Ob 17:30 smo začeli z nekaj uvodnimi formalnostmi, kot so pozdravl vodij doma in vzgojiteljev. Sledila je naša himna; odlomek iz Vivaldijeve skladbe Pomlad.

V prvi igri so se morali dijaki prvih letnikov izkazati s svojo fizično pripravljeno-

stjo. To je bila igra »DAN NOČ«, v kateri so morali na vsak voditeljev ukaz vstati oz. počepnili.

V drugi igri so pokazali svojo umetniško žilico, ko so stali na eni nogi in se pri tem narisali. Umetnije so bile izvirno smešne, saj so jih fazani ustvarili brez podlage. Sledilo je vlečenje vrvi, v katerem so fazani tekmovali proti dijakom višjih letnikov. Seveda so si zmago prislužili »veterani« dijaškega doma.

Najzanimivejša je bila naloga, v kateri so morali fazani z zvezanimi nogami prehoditi celotno košarkarsko igrišče, se

na koncu obrniti in vrniti na začetek. To pa sploh ni bilo tako lahko, saj vrstica ni in ni hotela popustiti. Pokazali so velik kolegijski duh in še kar hitro opravili z nalogo.

Za konec smo jim z majhno pozornostjo pokazali, da jih imamo radi. Z rjavim sladkorjem so si posladkali večer, z lepo mislijo pa, upamo, celo življenje.

Za ozvočenje je poskrbel gospod rektor, glasbo je predvajal CD predvajalnik Philips, izbor glasbe je bil v rokah DJ Ribogojnice (Sama Vovka), prireditev pa sta vodila Matej Šarf in Matej Busija. Posebna zahvala gre Niki Vovk in Urški Primožič, saj sta poskrbeli za vso organizacijo.

Krst fazanov

V petek, 8. 9. 2006, je na travniku za ŠGV potekal »krst fazanov«, na katerem naj bi se fazni (dijaki prvega letnika) znebili nadležnega perja. Za krst smo poskrbeli nadobudni dijaki drugega letnika pod vodstvom prof. Teje Pišot. Po nekaj sestančkih smo se dogovorili o poteku krsta. Peto šolsko uro smo začeli pripravljati vse potrebne rekvizite. Sedmo šolsko uro je bilo že vse pripravljeno in na prizorišče so »uletele« zvezde dneva, naši fazani.

Razdeljeni so bili po razredih v tri skupine. Vsaka je imela svojo zelo težavno nalogo. Za zaključek še kalvarija po koruzi, kjer so bili porisani in popisani. Za piko na i še slavnostna prisega in vsi so odšli vlažni domov. Tako so se fazani znebili svojega perja, a še vedno so fazani.

Roko da Hood

Pohod na Čaven

Na sončno sredo, 27. septembra, smo se dijaki prvih in drugih letnikov Škofijske gimnazije Vipava odpravili na pohod proti vrhu Čaven.

Zbrali smo se pred šolo in se z avtobusom odpeljali do vasi Predmeja. Od tam smo se podali na hrib. Med potjo smo si ogledovali naravo, ki se ji ni še prav nič mudilo v jesenski čas. Ustavili smo se pri zelo mogočnem, votlem drevesu. Vanj se je stisnila skupina učencev iz prvega letnika, katero je učitelj ulovil v objektiv. Odšli smo naprej do Iztokove koč, kjer smo si odpočili na lesenih klopeh.

Skupina deklet je bila pretežka za staro klop, zato se je klop prelomila na pol. Dekleta so zakričala, vsi drugi pa smo planili v smeh. Zaradi stiske s časom nisimo prišli na vrh Čavna. V prijetni družbi je čas hitro minil in kmalu smo bili spet pred šolo.

Na koncu pa smo bili vsi veseli in zadovoljni, saj smo skupaj preživeli lepo dopoldne.

Deni Valenčič 1. a

Pohod na Golake

»Večni zakladi« Alojzija Filipiča

7. septembra 2006 se je v avditoriju naše gimnazije zbralo preko 80 poslušalcev, da bi prisostvovali odprtju razstave o duhovniku in botaniku Alojziju Filipiču. Pripravila jo je profesorica biologije, Ire-

na Breščak, ki je tega izjemnega človeka spoznala prav preko dela na ŠGV (kjer so hranjeni obsežni Filipičevi herbariji) in pa predvsem zaradi skupne ljubezni do rož, kot je razložila v začetku predstavitve razstave.

Pobudo za razstavo je dal bivši rektor ustanove, g. Vinko Lapajne. Sledili sta dve leti raziskovanja, zbiranja gradiva in trdega dela.

Predstavitve je bila razdeljena v dva dela. V prvem je prof. Irena obiskovalce popeljala skozi pregled Filipičevega življenja. Alojzij Filipič se je rodil 31. 5. 1888 v Ravnici pri Solkanu. Od leta 1900 do 1908 je obiskoval gimnazijo v Gorici, od 1908 do 1912 pa je študiral bogoslovje. Njegovo prvo službeno mesto je bil Bovec, kjer je deloval kot kaplan.

Po enem letu je bil imenovan za vikarja v

Čezsoči, 1914 leta pa za kurata v Srpenici. Leta 1915 je bil skupaj s sovaščani Srpenice interniran v Ligurijo in je ostal v begunstvu do konca prve svetovne vojne. Internacija ga je močno zaznamovala, o čemer se lahko prepričamo v njegovem delu »V deželi citron in rožičev«.

Goriški nadškof F. B. Sedej ga je leta 1919 imenoval za kurata, kasneje pa še za župnika in dekana v Grgarju. Leta 1938 mu je papež Pij XI. podelil naziv monsinjor.

V Grgarju je Filipič ustanovil žensko in moško Marijino družbo, saj je bil vnet častilec svetogorske Matere Božje. Po 1. sv. vojni je organiziral tudi nabirko za obnovo svetišča na Sveti gori. Po begunstvu svetogorske podobe med 1. sv. vojno jo je slovesno sprejel in pospremil nazaj na Sveto goro, med drugo svetovno vojno pa jo je leta 1943 celo lastnoročno odne-

sel pred grozečo nemško ofenzivo in jo po končanih grozotah spet pospremil na njen prestol. V Grgarju je ustanovil tudi društvo Juventus fervida (razigrana mladost). Vanj je sprejemal ljubitelje

narave in zdravega življenja, tako klerike kot laike.

Leta 1944 se je upokojil, a so ga kmalu postavili za župnijskega upravitelja v Črniče, nato pa je v upravo dobil še Batuje. Leta 1946 je postal batujski župnik in je v času komunizma tam deloval do smrti 1963. Zaradi svoje vedre narave, odprtosti in smisla za humor je dobro shajal z drugače mislečimi, vendar je bil kljub temu nekajkrat tudi deležen »pozornosti« in sankcij komunistične oblasti.

Bil je navdušen botanik in je zbiral rastline po celi Primorski: od Istre do Julijskih Alp, od Snežnika do Nanosa in po Trnovskem gozdu. Batujsko župnišče je bilo

zavednega človeka, »ki si je že v mladih letih med šolanjem v Gorici, v pretežno italijanskem in protislovensko nastrojenim okoljem drznil trditi, da je ponosen na svoje slovensko poreklo.«

ena sama sušilnica in skladišče rastlin. Herbarije je zapustil Malemu semenišču v Vipavi.

Umril je 30. 12. 1963. Naslednji dan je bil pokopan na Sveti gori.

V drugem delu pa je prof. Breščak besedo predala prof. Tonetu Kralju, ki je z doživetim opisom nekaterih prilog v življenju Alojza Filipiča navdušil občinstvo. Poudaril je njegovo »pobožnost, vdanost in neomajno upanje« ter ga predstavil tudi kot narodno

Z odprtja razstave smo odhajali obogateni z utrinki iz življenja velikega duhovnika in naravoslovca, ŠGV-jevci pa ponosni, da je razstava postavljena prav na naši šoli.

In če gre verjeti besedam prof. Breščak, nas čez dve leti, ko bomo obhajali 100. obletnico rojstva Alojzija Filipiča, čaka predstavitev njegovega zbornika.

Helena Uršič, 3. a

Posebna ura slovenščine

V torek, 17. oktobra, smo imeli učenci 4. letnikov prav posebno uro slovenščine. Ker smo pri pouku obravnavali snov o slovenskih zamejcih in izseljencih, smo se tisti dan zbrali v avditoriju, kjer smo imeli predavanje o slovenskih izseljencih v Argentini. Predaval nam je profesor Danijel Sušnik, saj je kot otrok slovenskih izseljencev o tej temi veliko vedel. Najprej nam je povedal, kdaj in zakaj so se Slovenci selili po svetu. Potem nam je predstavil življenje Slovencev v Argentini. Izvedeli smo, da živijo v slovenski vasi, kjer se večkrat skupaj družijo, poveselijo in tudi organizirajo razna športna tekmovanja. Vsa tekmovanja in prireditve temeljijo na prostovoljnem delu. Izvedeli smo tudi, s čim se ukvarjajo oziroma s

njegova starša kot politična emigranta naselila v Argentini. Povedal nam je, kako so tam živeli in kako se je pozneje

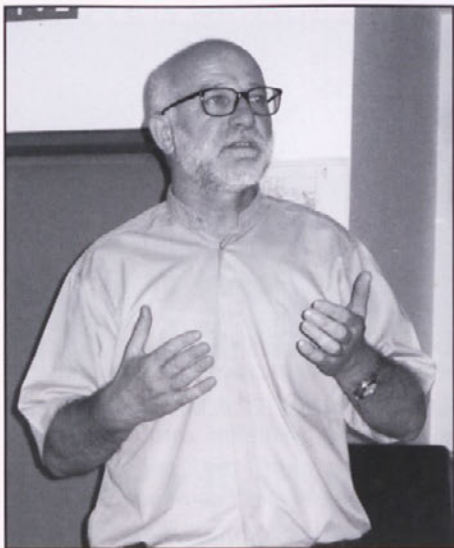
odločil, da se skupaj s svojo družino vrne v Slovenijo. Navedel je nekaj razlogov za vrnitev. Eden od teh je kriminal, ki ga je tu manj kot v Argentini, drugi pa boljša prihodnost za njegove otroke. Predavanje je bilo zanimivo in poučno, saj smo lahko iz prve roke zvedeli življenje slovenskih izseljencev v Argentini.

čim se preživljajo. Večinoma priseljencev se ukvarja z obrtjo (krojaštvo, šiviljstvo, popravilo avtomobilov ...), marsikdo pa je postal tudi uspešen podjetnik. V zadnjem obdobju pa se je veliko Slovencev vrnilo v rodno Slovenijo. Potem nam je profesor Sušnik predstavil svojo zgodbo. Pripovedoval nam je o tem, kako sta se

Obisk Martina Kmetca

Ne dolgo nazaj nas je obiskal pater, ki je misijonar v Turčiji. Zaupal nam je nekaj dogodkov in skrivnosti iz svojega življenja.

Zaupal nam je, kako se je odločil za misijone v Turčiji. Povedal nam je tudi, da so ljudje večinoma strpni, kar nekaj je takih, ki so zelo prijazni in mu pomagajo pri delu, tako da nima večjih težav. Nekateri ljudje pa se sicer bolj na skrito šopirijo in skušajo ponižati kristjane s kakšnimi napisi in grožnjami na zidovih. Pred približno pol leta je doživel fizični napad. Na srečo ni bilo nič hujšega. Kljub vsemu našemu gostu ni žal, da je ubral to pot.

Dovršena je bila tudi ekspedicija v Turčiji, o kateri je poročal vzgojitelj Simon, ki se je ekspedicije tudi sam udeležil. To je izgledalo kot nekakšen delovni tabor, na

katerem so tudi nekateri dijaki z naše šole obnavljali tamkajšnje župnišče. Prav je, da je tudi v središčih Turčije možno živeti kot kristjan in izpovedovati svojo vero.

Pater je pripovedoval, da se je neko nedeljo pojavil fant s prošnjo, da bi postal kristjan. Po daljšem razgovoru je pater ugotovil, da se fant ne šali. Morda se to zdi majhen dogodek. Morda je ta dogodek le začetek rodovitnega leta, ki ga je sam pater zasadil, kljub vsem tamkajšnjim oviram!

Lepo je bilo poslušati.

Utrinki iz Stične 2006

Tudi letos so se mladi iz cele Slovenije v začetku meseca septembra zbrali v Stični na tradicionalnem srečanju katoliške mladine. Med mladimi je bilo tudi precej dijakov Škofjiske gimnazije iz Vipave. Vrnili so se navdušeni, polni čudovitih vtisov in spominov. Tu je le nekaj izmed mnogih mnenj.

»Letos sem bil prvič in bilo je res zelo fajn ... Malo me je motilo, ker je deževalo, vendar je bilo vzdušje kljub temu zelo dobro.« (Matej)

»Letos me je Stična zaradi velike količine blata in vode bolj spominjala na Rock Otočec kot na versko srečanje. Tudi evforija je bila v zraku, srečanje starih prijateljev, muzika ... Zakon!« (Ana)

»Bil sem prvič in sem se zelo bal, da ne bo dobro ... Toda kljub dežju je bilo super (seveda bi bilo v sončnem vremenu še veliko lepše). Presenetilo me je, da te ogromne množice ljudi deževje sploh ni motilo. Videl sem nekaj ljudi, ki jih nisem že dolgo in spoznal tudi nekaj novih. Naslednje leto grem zagotovo spet!« (Jan)

»V Stični je bilo super! Množica vesele in dobrovoljne mladine je žurala kljub slabemu vremenu. Se vidimo v Stični 2007!« (Marko)

»Stična je zakon! Še dež ji ne škodi! :-)) Lepo je videti sošolce in prijatelje, ki so povsem sproščeni in enostavno srečni. Celo leto

lahko hodiš po cesti in opazuješ ljudi, a ne boš našel tolikšnega veselja, kot sije v Stični z enega samega obraza. In če seštejemo vse obraze, ki so se udeležili srečanja, lahko rečemo, da je to dan, ko je v Sloveniji največ veselja na kupu.« (Urška)

»V Stični mi je bilo všeč; glasba, družba, dež, delavnice ... Vse je bilo super in naslednje leto gremo spet!« (Anja)

»Bilo je super! Več kot šest tisoč nas je tam skupaj v dežju pelo, plesalo, norelo ... Vsi mokri, blatni, veseli in srečni.« (Tanja)

»Pri meni je kar pravilo, da je vsaka naslednja Stična boljša od prejšnje. Letošnja mi je bila všeč predvsem zaradi sklepnega dela, ko smo mladi v dežju peli in plesali na znane popevke in druge mladinske verske pesmi. Čutili je bilo enotni duh vseh prisotnih, pripravljenih, da ponesejo Njegovo besedo naprej v svet.« (Marjeta)

»Hmmm ... Bilo je kar fajn, vendar bi bilo brez dežja še boljše, saj se tako ne bi nehno skrivali pod streho ali dežnikom. Vzdušje je bilo enkratno, srečali smo stare prijatelje, se pogovarjali ...« (Samo)

Jeklene magnolije

Ko slišal naslov gledališke igre, sem mislil, da bo to še ena »boring« predstava. Ob pričetku dramske uprizoritve, sem ostal »šokiran«, saj me je celotno doga-

janje na odru spravilo v smeh. Čeprav so igrali predvsem ženski liki in sem mislil, da bo glavna tema »babji čvek«, sem spoznal, da je glavna ideja igre speljana okoli Shelby in njenih življenjskih problemov.

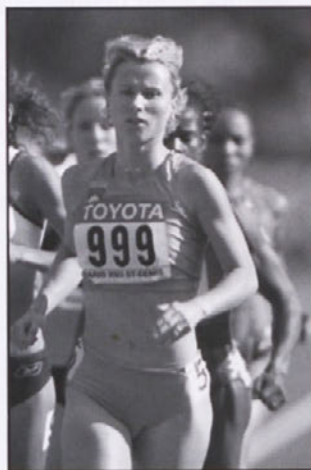
Presenetile so me tudi igralkе same, saj so zelo prepričljivo »razelektrole« ozračje, ko je bilo »naelektreno«.

Vsem tistim, ki si igre niso ogledali, bi rad povedal samo to, da jim je lahko žal, saj to je bila ena najboljših iger, katere sem do sedaj gledal v okviru ŠGV.

Mauko_man

Večer z Brigito Langerholc

V sredo, 8. novembra, nas je v dijaškem domu obiskala atletinja Brigita Langerholc. Predstavila nam je svoje otroštvo ter njeno atletske kariero. Prva Slovenka, ki je pretekla 800 metrov v manj kot dveh minutah, nam je opisala življenje profesionalnega atleta, katero vsebuje veliko odrekanih, še več naporov in ogromno vztrajnosti ter volje. Sama pravi, da ji je šport ogromno dal in tega ne bi zamenjala z nobeno stvarjo. Skromna in živahna ženska nas je s svojo prijaznostjo močno pritegnila in nam na koncu z veseljem odgovorila na številna vprašanja ter nam delila avtograme.

Maja, 2. c

»BOSNIA EXTREME TEAM«

Streha nad glavo

Večina ljudi se poleti odpravi na počitnice na morje. Ponavadi gremo tja, kjer je kot v sanjah. No, tja si vsaj želimo iti. Tudi deset fantov (od tega devet iz naše gimnazije) se je odločilo, da bo odšlo na počitnice tja, kjer je kot v sanjah. A na žalost tistih neprijetnih.

Skupaj je odprava štela štirinajst članov. Z nami so bili namreč še upokojeni zidar Mario Vidali, svetovalni delavec naše šole g. Bogdan Vidmar, profesor zgodovine g. Jernej Vidmar in direktor škofijske Karitas g. Matej Kobal, ki se je nam pridružil tretji dan.

Preden smo odrinili na pot, v nedeljo 30. 8., smo se priporočili nebeškemu Očetu za srečno pot in varnost pri delu. Dva kombija sta izpred dijaškega doma zapeljala proti Bosni. V Aleksandrovac smo prispeli po petih urah vožnje. Nastanili smo se na farmi oziroma v njenih prostorih za delavce, ki je v lasti škofijske Karitas Banja Luka in ki je postala naš dom za tisti teden. Naslednji dan smo se soočili z resnico. Že pot do gradbišča ni napovedovala kakšnega blestečega stanja družine. Ko se sicer pelješ ob glavni cesti, se ti zdi, da v deželi vlada blaginja. A ko malo zaviješ na stranpoti, takoj ugotoviš, da še zdaleč ni vse tako. Celo do gradbišča smo težko prišli s kombijem. Ena skupina je morala ostati na cesti in pomagati pri popravilu ceste. Na žalost smo opazili, da se sosedje po vojni še niso spravili. Ta je pustila tako globoke

rane, da so tujcu vidne še sedaj, deset let po moriji na Balkanu.

V šestih dneh smo postorili kar nekaj stvari. Postavili smo ogrodje strehe, jo pokrili, hišo znotraj cementirali in skopali jarke za vodovod in kanalizacijo. Kljub temu da so ljudje revni, so nam pripravili odojka, ko smo pokrili hišo, saj imajo tako navado. In komu smo naredili streho nad glavo? Sedemčlanski družini. V hiši so bivali: oče, mama, teta in še pet otrok, najmlajši je imel komaj nekaj tednov. Kot sem že napisal, je revščina velika in z veseljem smo pomagali. Slovo je bilo težko. Ni lahko ljudi pustiti v taki bedi, predvsem pa ne otrok.

V nedeljo, ko smo zapustili Aleksandrovac, nas je pot vodila preko Jajca in Knina do Zadra, kjer smo preživelih še nekaj lepih dni ob morju.

Kot je rekel direktor škofijske Karitas Banja Luka: Evropa malo pozablja na Bosno. In res je tako. Na žalost smo tudi mi del Evrope in vedno bolj pozabljamo na ta konec bivše skupne države. A še vedno se najde nekaj dobrih ljudi, ki finančno ali pa z delom prispevajo k boljšemu življenju na Balkanu. Vesela sva, da sva bila med temi ljudmi tudi sama.

*Blaž Lapanja, 3. a
in Matevž Vidmar, 4. b*

Dobrodošli v deželi Drakule

To so bile prve besede dobrodošlice domačinov, ko smo se 30. avgusta mladi iz Estonije, Nemčije, Latvije, Norveške, Poljske, Romunije, Rusije, Slovaške in Slovenije zbrali na enotedenskem srečanju EUSTORY Youth Academy v Romuniji. Naslov srečanja je bil 'Multiple kulture in civilizacije - blagoslov ali groznja?'

Po opravljenih carinskih formalnostih na letališču smo odšli na spoznavno večerjo v center Bukarešte, kjer smo preživeli naslednja dva dni.

Prvi dan v Bukarešti smo posvetili spoznavanju mesta in njegove zgodovine. Kmalu je sledilo srečanje z gospodom Ionom Illiescom, bivšim predsednikom Romunije, na temo: 'Romunija se sooča z 21. stoletjem'. Pogovor je bil zelo sproščen, četudi so nas ves čas obkrožali Illiescovi telesni stražarji in je morala vsa predvidena vprašanja naprej slišati njegova tajnica. Po kosilu smo se odpravili na ogled druge največje stavbe na svetu (takoj za Pentagonom) Parlament Palace. Nato je sledilo delo po skupinah: preobrazili smo se v arhitekta, zgodovi-

narje in politike ter skušali s skupnimi močmi predstaviti nove rešitve za Trg revolucije. Kraj, kjer se je decembra 1989 začela osvoboditev romunskega ljudstva izpod komunizma, je namreč opremljen z nerazumljivim spomenikom v obliki krompirja, za katerega še prebivalci ne vedo, kaj pravzaprav pomeni.

Naslednji dan smo imeli srečanje z gospo Doino Šerban, informacijsko pooblaščenko v Evropski Uniji. Nato smo se z avtobusom odpravili na peturno vožnjo do središča Transilvanije - Sighisoare. Po prihodu smo se nastanili v hotelu, točno deset metrov stran od hiše, kjer je nekaj let živel tudi Vlad Tepeš, bolj znan pod imenom grof Drakula.

V soboto je bilo na vrsti raziskovanje Sighisoare. Povzpeli smo se na vrh urnega stolpa, katerega notranjost je preurejena v zgodovinski muzej mesta. Sledil je ogled katoliških, protestantskih in pravoslavnih cerkva. Zelo zanimivo je bilo v pravoslavnih cerkvah, saj je bila v vsaki po najmanj ena poroka. Tako smo lahko prisostvovali pravoslavnim poročnim

obredom. Potem je bilo na vrsti delo po skupinah – vsaka skupina je predstavila eno religijo in njene značilnosti. Sledila je še debata o religijah v Romuniji kot multietničnem okolju. Ko je bil formalni del programa zaključen, smo se sprostili ob gledanju dveh predstav lokalnega mladinskega teatra.

V nedeljo smo odšli na daljšo ekskurzijo v mesto Sibiu, ki je bilo izbrano za evropsko prestolnico kulture v letu 2007. Tudi v ponedeljek nas je čakala ekskurzija, tokrat v Targu-Mureš, mesto z madžarsko

manjšino. Srečali smo se z gospodom Kelemenom Atillo, članom romunskega parlamenta in opazovalcem v evropskem parlamentu. Sledilo je srečanje na 'Unirea' srednji šoli z Andrejo Pap, nagrajenko romunskega tekmovanja EUSTORY - Istoría mea. Predstavila nam je svojo raziskovalno nalogo, ki je govorila prav o madžarski manjšini v Targu-Murešu. Po tradicionalnem romunskem kosilu, ki je vključevalo polento in čevapčiče, smo se odpravili nazaj proti Sighisoari.

V torek je bila po zajtrku na vrsti ponovna pot do Bukarešte, kjer smo imeli nekaj uric prostega časa za nakupovanje spominkov, nato pa smo se udeležili

premiere knjige Istoría mea, v kateri so objavljene zmagovalne naloge na EUSTORY tekmovanju v Romuniji. Zvečer smo imeli slavnostno poslovilno večerjo v restavraciji grofa Drakule. Cedeča kri na stenah, nagačene živali in sveče so označevale prihod tega mističnega zlobneža, ki se nam je točno ob polnoči tudi pridružil. Povedal nam je svojo življenjsko zgodbo, nato pa odhitel novim žrtvam naproti. Jedi so bile prav tako zelo skrbno izbrane - pili smo svežo kri in jedli na pol zapečene podgane, da se je, ko si jih prerezal na pol, iz njih podedila kri. Zabavno, neverjetno in strašljivo hkrati.

Kot bi mignil je prišla sreda in s tem tudi konec naše balkanske pravljice. Vsem se je zdel preživeti teden prekratek in kar nismo hoteli oditi. Romunija je v vseh nas pustila velik pečat. S svojo gostoljubnostjo in prijaznostjo so se nam prikupili ljudje, čudovita pokrajina, romunska kultura in umetnost.

Romunija je vsekakor dežela, ki jo je vredno obiskati.

Marjeta Hrvatin, 3. a

Youth Academy, Berlin 2006

Poletne počitnice so zagotovo popoln oddih za vsakega srednješolca. In ne le to, v počitniškem času lahko s pridom izživimo vse s šolo manj povezane želje – za nekatere je to osvežitev v morju in ležanje na peščenih plažah, za druge neskončni klepeti s prijatelji, ples in nore zabave, spet za tretje poležavanje v senci s hladno pijačo in dobro knjigo v roki.

Nekateri dijaki pa kar ne moremo pozabiti na šolo ... Odločila sem se, da bom del počitnic izkoristila za nekakšno šolsko alternativo.

V preteklem šolskem letu sem s svojo raziskovalno nalogo sodelovala na zgodovinskem tekmovanju pod okriljem organizacije Eustory. Izbrana je bila med najboljše prispele naloge in tako sem si kot nagrado prislužila teden dni družbe mladih evropskih raziskovalcev v Berlinu.

Priznati moram, da si sprva nisem niti malo predstavljala, kam se podajam. Profesorica sociologije in tudi mentorica raziskovalne naloge mi je zagotovila, da bo zame to zagotovo nepozabna izkušnja.

Čeprav sem bila do njenih besed malce skeptična, se je kasneje izkazalo, da so bile resnične.

29. 7. ob 20.00 je naše letalo pristalo na Teglu, enem izmed dveh velikih berlinskih letališč. Potovala sem skupaj s profesorico in »sotrpinom« z novomeške gimnazije. Taxi nas je kmalu zatem odložil pred vrati čudovite starinske vile, o kateri sem pozneje izvedela, da se imenuje Wansee forum in je »glavni štab« organizacije Eustory, kjer pogosto gostujejo mladi in tudi tisti malo starejši zgodovinski navdušenci iz cele Evrope. Prispeli smo kot zadnji in zato zamudili spoznavni večer. Drugo jutro smo spoznavali nasmejane obraze mladih Romunov, Italijanov, Dank, Norvežank, Rusinij, Latvijk,

Valežanov, Nemk in Bolgarov.

Prvi dan je bil namenjen predstavitvi nalog, s katerimi smo sodelovali na tekmovanjih in se pri tem osredotočili na težave, na katere smo naleteli med delom. Presenetila me je energičnost in pripravljenost za delo, ki je vela iz vseh udeležencev.

Popoldne smo preživali v centru mesta, razdeljeni v tri skupine in si ogledali najpomembnejše znamenitosti Berlina. Moja skupina se je odpravila v vzhodni, še vedno opazno manj razviti del. Prepre-

sli so nas prizori berlinskega zidu, zazidanih oken v stanovanjih nad njimi in še danes neobnovljenih stavb.

Naslednji dan se je začelo resno delo. Tudi tu smo se delili v tri skupine. Naj omenim, da je seminar potekal pod temo »Konflikti v evropski zgodovini in njihovi odmevi v sedanjosti«, zato je prva skupina obdelovala turške vpade in oblikovala časopis, druga se je ukvarjala z delitvijo Poljske in to predstavljala v radijski oddaji, tretja pa je prevzela tematiko stoletne vojne ter posnela krajši dokumentarec.

Sodelovala sem v časopisni skupini, ki smo jo sestavljala pretežno dekleta. Dela nam ni nikoli zmanjkalo. Izvedli smo intervjuje z mag. političnih znanosti zaposleno na avstrijski ambasadi in zanimivim mladim Turkom ter poskušali izvedeti, kakšen vpliv imajo turški vpadi v dandanašnjih odnosih med Turki in Avstrijci. Iskali smo najrazličnejše podatke o teh dveh narodnostih, razkrivali pravo zgodovinsko ozadje ter seveda

napisali nekaj člankov tudi o sami akademiji ter udeležencih.

Dnevi so minevali nepredstavljivo hitro. Res je, nepretrgoma smo bili zaposleni, vendar so nas naloge pritegnile in navdušeni smo sodelovali brez vsake prisile. Obenem smo med sabo postali tudi dobri prijatelji in tistih nekaj prostih uric družno preživali v improvizirani diskoteki v pritličju Wansee foruma.

Zadnji dan smo predstavili naše delo – časopis, radijsko oddajo in dokumentarec. Bili smo ponosni na doseženo, prav tako tudi naši mentorji.

Naslednje jutro smo se poslovili od čudovitega ambientsa Wansee foruma in novih prijateljev.

Teden v Berlinu je pustil v meni neizbrisen pečat. Pa ne le mesto, polno kulturnih in zgodovinskih znamenitosti, ki spominjajo in opominjajo na prelomne zgodovinske trenutke in tudi

ne mešanica kultur ... Predvsem me je navdušila zagrizenost, ambicioznost in energija mladih Evropejcev, ki so dokazali, da znajo ustvariti pravi »team« ter znova potrdili dejstvo, da na mladih svet stoji.

Helena Uršič, 3. a

Poljska

Konec septembra smo se štirje dijaki našega DD, skupaj z dijaki Jegličevega DD in DD Poljane, odpravili na dolgo pričakovano pot – Krakov, Poljska.

Mednarodna izmenjava s Poljaki in Madžari je trajala en teden v centru Lo Pyekari, ki je zgrajen kot majhna vasica. Šolo obdajajo hiške njihovega dijaškega doma in vsaka vzgojna skupina ima svojo. Imajo tudi lepo in prostorno cerkev.

Torej, kaj smo počeli na Poljskem? Na to vprašanje bi

lahko podali različne odgovore. Nekateri bi rekli: Ja, naučili smo se veliko stvari o Poljaki in o sami Poljski, ter Madžarih in Madžarski. Res je, toda naš program je bil sestavljen predvsem na bazi tega, da smo vzpostavljali medsebojne odnose, se sporazumevali v angleščini in postali prijatelji. Res je, da smo si ogledali veliko znamenitosti. Videli smo etnološki muzej, Vavel castel, židovsko četrt, univerzo v Krakovu in na koncu koncentracijsko taborišče v Auschwitzu. Organizatorji so poskrbeli tudi za to, da smo imeli veliko prostega časa, skupnih večerov in delo po skupinah, kjer smo lahko sklepali nova prijateljstva in preprosto uživali.

Za Poljake lahko rečem, da so zelo ustrezni, prijazni, dobrosrčni in skromni. So

mirne duše, kar pa zagotovo ne velja za toliko bolj živahne Madžare.

Kako je potekal naš dan? Zjutraj smo imeli delavnice v skupinah, kjer smo predstavljali značilnosti naših držav, po kosilu smo obiskali različne znamenitosti v mestu, zvečer pa predstavljali rezultate jutranjih delavnic in se zabavali.

Zelo sem vesela, da mi je bila ponujena takšna izkušnja in

da sem jo izkoristila, ker smo se res imeli super. Upam da bo v nadaljnje še veliko podobnih priložnosti in vse spodbujam, da sodelujete v takšnih projektih.

Maja, 2. c

Di(v)jak: Blaž Vidmar

Tokrat smo se odločili, da v rubriki DI(V)JAK predstavimo mladega fotografa Blaža Vidmarja, ki nas je s svojimi fotografijami že večkrat navdušil, letošnje jesen pa nas je razveselil tudi z uspehom na vseslovenskem natečaju National Geographic.

1. Najprej bi te prosila, da se čisto na kratko predstaviš bralcem!

Sem dijak 3. a. Prihajam iz Žirov. Zelo me veseli fotografija.

2. Omenila sem že, da je glavni vzrok za povabilo na intervju tvoj uspeh na natečaju National Geographic. Kako si pravzaprav izvedel za ta natečaj?

Za natečaj sem izvedel pri fotokrožku, in

sicer nam ga je predstavila laborantka Nadja. Natečaj »Fotografsko odkrivanje sveta« je potekal v okviru fotografske razstave »National Geographic Slovenija – 100 izbranih fotografij« in je k sodelovanju pri sooblikovanju razstave vabil tudi osnovnošolce ter srednješolce. Izmed 60 avtorjev (180 fotografij) so nato izbrali 3 najboljše, ki so prejeli nagrade ob odprtju razstave v Mestnem muzeju Idrija – Grad.

3. Čestitke še enkrat! Zdaj pa me zanima, kdaj se je začela tvoja fotografska pot?

Na sprožilec sem znal pritisniti že zdavnaj in to ne zmeraj dobro. Spomnim se na primer nekega potovanja s sestrično, kjer mi je dovolila fotografirati z njenim aparatom. Vse je šlo v redu, dokler nismo dobili nazaj razvitih fotografij, ki so bile povečini neuporabne. Fotografija me je začela resneje zanimati pred kakim letom in pol, ko sem si tudi kupil svoj prvi digitalni fotoaparata.

4. Kateri so tvoji najljubši motivi?

Zaenkrat še nimam nekih motivov ter tehnik, za katere bi lahko dejal, da so mi najljubše, saj me zanima vse po malem.

5. Nam izdaš svoje načrte za prihodnost?

Največji načrt za prihodnost je zagotovo nakup d-srl fotoaparata, saj omogoča veliko novih možnosti, na primer nadgrajevanje opreme. Drugače pa načrtujem čim več sodelovanja na raznih natečajih,

saj se s tem pokažeš in uveljavljaš v javnosti.

6. Kdo je tvoj mentor? Kaj pa vzorniki?

Mentorica je Nadja Pregelj, ki je vodja šolskega fotokrožka. Vzornikov nimam oziroma jih je veliko, saj so mi nekakšni vzorniki vsi fotografi, ki svojimi deli nekaj sporočajo in je na delih to sporočilo dobro izraženo. Od slovenskih fotografov me je do zdaj najbolj prepričal Peter Bernik.

7. Kaj poleg fotografiranja še počneš v prostem času?

Poleg fotografije sta moja hobija še odbojka ter kolesarstvo.

8. Kaj bi svetoval vsem foto navdušencem z naše šole? Kaj je tisto, kar naredi pravega fotografa?

Pri fotografiji je zelo pomembna potrpežljivost in nikakor ne smemo pričakovati, da nam bo uspela vsaka fotografija, saj so lahko za uspeh potrebna leta poskušanja, razočaranj in napak.

Če se učite iz napak in vas te ne bodo zlo-mile, se vam bo pričel odpirati nov svet in pričeli boste ustvarjati dela, o katerih ste vedno sanjali.

Nič v nama

Ko nimaš več ničesar za govoriti ...
 Ne lagati ... ne želeti ...
 Takrat začutiš tisto stanje med
 Nama, ki najine občutke žanje,
 Da kot pokošene trave in cvetlice
 Čustva obležijo brez
 Življenja, tiha, mrtva
 Kot dih bolečine, ki

Počasi me napolnjuje ...
 In mi srka dih, dih iz telesa ...
 Dih, ki trudoma poskuša
 Omahniti vez med nama
 A brez uspeha ...

In oba sva brez
 Kesanja ...

Rada bi bila trava, nebo ali zvezda ...

Rada bi bila trava, nebo ali zvezda ...
 Da ne bi rabila trpeti
 In me srce boleti ...
 Bila bi le majhen košček
 Vsemirja, le dih vetra,
 Odsev hrepenenja ...
 Bila bi trenutek nežen,
 Bežen, ki dve duši veže ...
 Lep spomin, ki vedno znova
 V mislih zadrhti in nikoli,
 Res nikoli ne zbledi ...
 Bila bi sreča,
 Narisana in izpisana na obrazu,
 V dotikih, nežnih, toplih, svetlih ...
 Bila bi veter, ki skrivnostno
 Šepeče sporočila sreče,
 Ki v zraku valovijo ...
 Bila bi stik, raje dotik ki
 Sporoča vso predanost, vso
 Ljubezen in vso neugnanost,
 Ki v mladih srcih se poraja
 In dušo z neskončno srečo napaja.

Darilo

V jesenskem soncu se je med njegovimi prsti zasvetlikal še en košček brezmejnega zaklada. Naslednji trenutek ga je podržal na dlani, da si ga je lahko ogledal tudi Matej.

»A ni čudovit?« je vprašal Jani in s svetlečimi očmi, polnimi ognja, pogledal najboljšega prijatelja. Temu se je zazdelo, da vidi prav tiste oči, s katerimi je nekoč, v časih, ki zanju niso nikoli obstajali, tod hodil Janijev praded in z vrha nedostopne Škrbine gledal na rodno vas. Ponojni mladenič je bil poln ljubezni do domovine, do teh ubogih krajev, ki so žal že bili obsojeni na propad. Kot je Jani pripovedoval, se je ded vsak teden odpravil v gore, kjer je našel mir pred krutim svetom. Toda v gorah je našel tudi smrt ...

Bilo je sredi najhujše vihre, leta 1916. Prav tu nekje so sekali italijanski topovi in eden izmed njih je zadel ravno na sredo avstrijske baterije. Od vseh mož je edino Janijev ded preživel, a s težkimi ranami. Komaj se je premaknil za nekaj metrov, je že priletela druga granata in pognalo ga je po strmih skalah v brezno. Brezno, od koder ni prišel nikoli več ...

Da, v teh očeh je Matej videl vse: ljubezen, trpljenje, smrt. In videl je tudi, kar je lahko spoznal tudi zaverovani Jani, nekoga drugega, ki je imel točno take oči.

»O čem razmišljaš?« se je po nekaj sekundah tišine zopet oglasil Jani. Zaprl je pest in spravil zaklad v žep.

Matej se je zdrznil. Z Janijem sta bila prijatelja že od malih nog, vseskozi sta sedela v isti klopi, stanovala sta v isti vasi in po vsem tem sta lahko drug drugega

brala kot odprto knjigo. Imela pa sta še eno skupno lastnost. Jani zaradi genov, Matej zaradi Janija, oziroma njegove karizme. Oba sta nadvse rada hodila v hribe nad Polico. In za to je obstajal prav poseben razlog. Skrival se je v Janijevem žepu. Tudi to je še prišlo na vrsto, še prej pa se je Mateja dotaknil drug stavek. Že tretje vprašanje v zadnjih petih minutah.

»Mija je, kajne?«

»Kaj praviš?«

»Ne moreš skriti tega, Matej. Prav v vsakem trenutku misliš nanjo, namesto da bi se posvečal pametnejšim stvarim. To ni dobro.«

»In kaj je zate pametnejša stvar?«

»Tole,« je odvrnil in izvlekel roko iz žepa ter ponovil začetno vprašanje. »A ni čudovit?«

»No, tudi boljše smo že videli.«

»Tudi boljše od Mije smo že videli,« ga je zabil.

»Absurd! Metek gre primerjat s svojo sestro. Kaj je nimaš prav nič rad?«

»Nekaj sarkazma vendarle imaš. Sem že mislil, da ti je my beautiful sister vzela ves smisel za humor. Kar se pa moje ljubezni do nje tiče, se mi močno močno zdi, da je tvoja večja. Ne maram je. Kot bi ne bila iz naše družine.«

Seveda, za Janija je bilo nedopustno, da njegova sestra ni marala hribov. Zdela so se ji grozljivi. Kakor tudi bratu, le da je on jemat to grozljivost nekako zlahka ali, še bolje, nezadržno ga je privlačila. V vsem tem je našel nekak mračnjaški užitek. Kot bi ga preganjal dedov duh, je v teh strahotnih krajih našel tisto, s

čimer se je ubadal dan za dnem. Iskanije starih nabojev in granat in nasploh vsega, kar je ostalo po morijah tod okoli od 24. maja 1915 do 24. oktobra 1917. Matej sploh ni pomnil, kdaj se je ta Janijeva strast pričela, najbrž je počivala v njegovih genih od vsega začetka, toda prav nikoli se ni spraševal, kdaj je Jani našel prvi zaklad. Vedel je, da je svojčas dolge popoldneve preživel v hribih in stikal po brezpotjih. Najboljšega prijatelja ni nikoli jemal s seboj, saj je bil ta bolj notranji tip, torej je nerad hodil ven. Dokler se mu Jani nekega dne ni zaupal. Pokazal mu je vse zarjavelo železje, ki ga je bilo že takrat obilo, in mu zatrdil, da ima skoraj vsak dan ulov. Ulov, ulov, moj Bog, kot bi šlo za ribe, si je v tistem trenutku mislil Matej. Vseeno je občudoval to prelepo zbirko, ki jo je Jani tedaj shranjeval še po raznih predalih v svoji sobi. Tisto soboto ga je prvič popeljal po svojih poteh. Te pa so se iz dneva v dan širile, saj je marsikatero najdišče že izčrpal in je moral iskati drugje. Zato je do tega trenutka Jani v gorah speljal že pravo transversalo, ki jo je poznal samo on in je bila speljana mimo vseh pravil in poti, le včasih je presekala kakšno stezo. Vzpenjala sta se in Polica je vse bolj tonila med jutranje meglice, ki so se dvigale iz doline. Kmalu se jima je pred nos postavil oster vrh Škrbine, ki je bil obdan s korono prvih žarkov. Zdelo se je, da bo prekrasen dan. In je tudi bil! Na žalost se je kasneje izkazalo, da je odkritje pripeljalo do končne tragedije.

»Samo, Jani,« je plašno povzel Matej, ker je prvič поблиže doživljal hribe, »prosim, da ne bova lezla kje, kjer se ne spoznaš.«

Jani se je dobrohotno nasmehnil, a njegov prijatelj se je vseeno stresel. V tem nasmehu je bilo nekaj zloveščega. Prebijala sta se torej med skalovjem, na levi se je dvigala strma stena, nekaj metrov levo od njiju pa se je pobočje že spuščalo v grozljivo temno brezno, eno takih, kjer sneg ostaja celo leto. Jani je vseskozi buljil v tla in jih preiskoval, če bi slučajno naletel na kaj, kar bi obogatilo njegovo zbirko, medtem ko se je Matej s strahom oziral naokoli. Zrl je v skale nad seboj, ki so grozile, da se bodo skotalile nanj. Nevarnosti seveda ni bilo, a je raje stopil korak vstran. Naenkrat je nekje na pobočju zazevala črna luknja, ki je ubogega dečka pognala v tek. Skoraj se je zaletel v Janija, ki ga je zvedavo pogledal in ga začudeno poslušal.

»Ne, Jani, ne greš tja noter!« je vpil Matej za prijateljem, ko se je ta začel previdno vzpenjati proti srh zbujajoči kaverni, iz katere je bržčas še vedno vel duh po razpadajočih truplih. Ni ga poslušal. Samo lezel je in lezel. In ne da bi se tega zavedal, je lezel v lastno smrt.

»No, od blizu sploh ne zgleda tako strašno,« je s počenim glasom vzkliknil Matej in se histerično posmejal, da bi si vlil nekaj poguma. Janiju ga očitno ni primanjkovalo. Iz gromozanskega žepa na bundi je potegnil svetilko in jo usmeril v odprtino. Za nujne primere je osvetljavo vedno nosil s seboj.

»Jani, kaj je s teboj?« Matej je tedaj prvič ugledal tak blesk prijateljevih oči. On pa je brez besed zakorakal v temino.

»Počakaj!« je skoraj v joku zavpil Matej in potihoma zaklel. Pred jamo ni maral ostati, vanjo je hotel še manj. Kljub vsemu se je odločil za drugo, ker se je ob

Janiju počutil najvarneje. On ve, kaj dela, je pomislil, čeprav ga je strašilo njegovo nenavadno obnašanje.

Ustavil se je šele, ko se je prižehl ob prijateljjev hrbet. Ta ga je grobo odrinil in stopil naprej. Močan žarek svetilke je oblizoval hladne kamne in se igrivo vpijal vanje. Potem pa je naletel na drugačen material in Matej je nekje pred seboj videl, kako se je žarek zablislil na neznani površini. Isti trenutek je slišal tudi žvižg, ki je prešel v sunkovito vzdihovanje. Od vzhičenosti.

Ko je pristopil, je obstal z odprtimi usti, ki si jih je kmalu pokrtil z dlanjo. Kdo ve, morda pa je že globoko v svoji podzavesti zaslutil, kaj se bo zgodilo.

»To je bomba!« je vzkliknil Jani. Na žalost, si je mislil Matej, ko je obnavljal ta dogodek, je bil ta vzklik mišljen tudi dobesedno. Seveda, v tisti pozabljeni kaverni, kjer so nekoč životarili pozabljeni vojaki, je še vedno ležalo nekaj topovskih granat. Jani, ki je imel orožje iz prve svetovne vojne v malem prstu, je takoj zrecital kaliber in povedal domet topa ter njegovo uporabnost. Po drugi strani pa je mogel izustiti samo to. Zatem je namreč občudujoče zrl v te špice, ki so v tem pogorju sejale pogubo. In že se je pojavil prvi znak, da bo to seme še enkrat obrodilo ...

Matej se je dolgo časa čudil prijatelju, od kod pobira to znanje, a kasneje se je navadil, da je to v njihovi družini pač v rodu. Tudi Janijev oče je svojčas zbiral naboje, a jih je vselej neurejeno puščal na policah, da so se prašili, in marsikateri se je tudi izgubil. Na srečo je bil tu priden sinko, ki je vse te kose zložil in jih skrbno spravljaj. In dodajal nove. S skoraj vsake-

ga pohoda je kaj prinesel. Tiste sobote pa je bila bera še posebno žlahtna. Ne zaradi obogatitve zbirke, temveč zaradi tega nenavadnega odkritja, za kar se je moral mladi zbiralec zahvaliti prijatelju.

»Kaj pa zdaj?« je vprašal Matej, potem ko je moral zaverovanega Janija že tretjič dregniti v rebra.

»Že vem!« je v hipu skoval načrt. Mateja je spreletelo, če se ni morda v glavi njegovega kolega prvič prekucnila pogubna misel.

»Vse svoje kose bom prenesel sem. Tukaj jih ne bo nihče našel. Če do zdaj niso našli teh granat ...«

Imel je prav. Njegova zbirka bi bila tule res na varnem. Matej se je kislo nasmehnil, ko je pomislil, da bi rabil prav planinsko opremo za skale, ki sta jih morala preplezati, da sta se prebila v to globel. Tako se je lahko zahvalil Janijevi spretnosti in njegovemu posebnemu občutku za gore, da je potreboval samo malo športnih oblačil in pohodniške čevlje, ki so bili nepogrešljiva lastnina vsakega prebivalca Police, odkar se je naučil, da za gibanje ne potrebuje pomoči rok.

»V redu, a brez mene. Na ta kraj se ne bom vrnil še nekaj časa,« je zatrdil Matej in se stresel. Brž se je pobral iz jame in se oddahnil šele, ko je stal v globeli in se je Jani znašel poleg njega. Gledal je v tla. To počne že ves čas, je pomislil, in najbrž je početje že popolnoma nagonsko. Ve, kaj skriva Zemlja v svojih nedrjih in to ji hoče iztrgati. Tudi ko se je Matej prebijal skozi labirint asociacij in podoživljanja preteklosti, je Jani brez besed krožil okoli in vsake toliko pobrskal po neizprosnih tleh.

»Še vedno razmišljaš.« je modro ugotovil,

ko je po dolgem času dvignil glavo. Ponovno iskanje mu ni prineslo uspeha, a ni se jezil. Bil je nadvse zadovoljen že z drobcenim nabojem ali koščkom kake granate. Janiju je vedno uspelo, da je našel take reči. Njegovi uspehi so prepričali tudi Mateja, ki je od tiste nesrečne sobote vse pogosteje in z vse manj strahu spremljal Janija na pohodih, da mu je pomagal iskati in obogatiti zbirko. Toda sam ni premogel te žilice in v vsem času je imel le pičel uspeh. Nekaj nabojev, ki jih je ves navdušen pokazal Janiju, ki ga je sicer pohvalil, a mu brž dejal, da ima takih doma na tone. Tako se je kopicila tudi njegova zbirka, ki pa je bila sestavljena predvsem iz Janijevih presežkov. Kljub temu mu je povzročala precej veselja ob gledanju in precej težav zaradi skrivanja zbirke pred svojo mamo, ki tega početja ni odobraval. Jani pa je bil drugačen. Iskal je drugačne stvari, iskal je unikate in jih nekajkrat tudi našel. Kot ta naboj, ki je bil nekoliko večji od ostalih in njegovo poznavalsko lice je izdajalo, da je naletel na redkost.

»A ni čudovit,« je še v tretje vprašal in Matej je s prikritim vzdihom in z narejenim navdušenjem priznal, da je enkrat. Vedel je namreč, da Jani ne bo odnehal, dokler ne bo slišal vsaj ene pohvale ali spodbudne besede, ki bo slišati dovolj prepričljivo. Prijelo je.

»Zdaj pa brž v jamo,« je pohitel Jani in se pognal v znano smer. Tudi prijatelj se je od takrat že navadil na grozečo luknjo in zdaj ga je spominjala le še na zehajočega velikana.

»Ne boš več iskal?«

»Raje ne. Ozri se gor.«

Matej je zažvižgal. Že so se prikazovali

grozeči oblaki. Iz takih se je na tej nadmorski višini ponavadi izcimila huda ura in človeku nikakor ni moglo biti prijetno, če se je znašel kje na odprtem. Mateju je ušlo priznavajoče kimanje. Če je bil Jani še tako zagnan pri svojem početju, je bil vedno zelo previden in je na vsak nevaren oblaček ali skalo reagiral hitro, učinkovito in ne panično. Prav nikoli pa ni zanemarljivo jame, kadar je kaj našel. Tam je imel po skalovitih tleh vse lepo po vrsti zloženo in malone za vsak kos se je spomnil, kje in kdaj ga je našel. Neverjetno! Da ima človek lahko toliko potrpljenja! Da, to je bila strast. Nezadržna strast in ljubezen, s katero je to počel, da se je izogibal vseh deklet, vseh ljudi, edini, ki je globlje prodril v njegovo notranjost in si o njej ustvaril podrobnejšo sliko, je bil Matej, ki ga je čakal, da se pokaže iz jame. Sam se je raje usedel na tla v globeli. Iz nekega posebnega razloga ...

Najboljša prijateljca sva, je razmišljal Matej. Pa sva res? V zadnjem času je dobil občutek, da se vse bolj oddaljujeta. Včasih sta si bila bližje. Lahko sta si vse zapala in vse povedala. A tudi to je bila zgolj iluzija nekega pristnega odnosa. Zdaj je bilo njuno prijateljstvo omejeno le še na te ubijalske pohode pod Škrbino. V gorah je bil Jani drugačen človek, medtem ko sta se v vasi zadnje čase bolj malo videvala. Mateja je šokirala tudi Janijeva odločitev, da se vpiše na drugo srednjo šolo in le še bolj sta se odtujila. Včasih seveda ni bilo tako. Do nekega nepredvidenega slučaja. Spomnil se je; bilo je spomladi, nekaj tednov po Janijevem rojstnem dnevu. Po zabavi se nista videvala, Matej je lahko le slutil, kaj Jani počne v gorah. Seveda se mu ni niti sanjalo, kaj

natančno se dogaja tam. Vajen je bil, da mu je Jani po vsakem samostojnem pohodu poročal o odkritjih in kak dan kaneje je lahko v kaverni tudi na svoje oči videl, s čim se je zbirka povečala. Tedaj pa ni od Janija slišal novic že lep čas, tako da ga je radovednost že pošteno grizla. Odločil se je in storil prvi korak. Že zjutraj se je odpravil k prijatelju. K tisti hiši mu je bilo vedno neprijetno hoditi. Ne zato, ker bi bili Janijeve starši kake pošasti. Ne, na tistem vrtu je stanovala drugačne vrste pošast, ogromen nemški ovčar, ki se ga je neizmerno bal, kot se je bal vseh psov. Velikokrat so mu rekli, da je bojazljivec. Vedno se je tega na vse kriplje otepal, a v ključnih trenutkih si je to moral priznati. In čas je bil, da se to neha. Tistega dne se je odločil, da bo prišel na čisto z nekaterimi stvarmi.

S psom ni bilo težav. Seveda ga je oblajal, a se je tudi on držal pregovora in ni grizel. Matej se je stežka prepričal in pogladil ga je po vsiljivi glavi.

»Janija ni doma,« je dejala njegova mama in preden je utegnila vprašati ali povedati kaj drugega, jo je že ucvrl skozi vrtna vrata in po vasi navzgor. Sam je stanoval nekoliko višje, a domov ni zavil. Ne, domačo hišo je ignoriral. Pot ga je vodila naprej, mimo zadnje hiše, kjer se je ozka asfaltna pot prelevila v slab kolovoz in kasneje v ozko stezo, ki se je vila skozi gozd. Matej ni maral gozda. Navdajal ga je s strahom. Občutek je imel, da vseskozi v tem zadnjem braniku pred strminami preži nekaj skrivnostnega, nekaj tujega, a nekaj dobrohotnega. Spominjalo ga je na srednjeveškega očeta, ki iskreno ljubi svoje otroke, vendar jih kaznuje za vsak prestopok.

Potem pa iglavci izginejo in pred njim se pojavi z oblaki oblečena gora. To je vedno slabo znamenje, znanilec hudega. Škrbina, ki se prej izmika pogledu, ko se za hip pokaže v razpokah med krošnjami, pa tik zatem izgine, zdaj zasije v vsej svoji veličini in opozarja človeka, da narava ne počiva in da budno pazi na vsak človekov korak in da mu ustrezno povrne. Tako je pred leti plaz zasul nekaj poliških hiš ...

Matej seveda ni prišel, da bi občudoval prelepe gore. Preveč ga je skrbelo za Janija. Da, skrbelo. Kljub vsemu. Slutil je, da se skriva nekje tu. Kot bi mu prišepetal Janijev ded, ki ga skrbi za vnuka. Fant je premagal pritajeni strah in se pričel vzpenjati v znano strmino. Tod je poznal vsako skalo in vedel je, kje se skrivajo pasti. Vsak oprijem je predvidel in roke so se mu kar samodejno postavile v razpoke, ki so mu pomagale na vrh. Naposled je pod seboj zagledal temačno globel. Vzdrž nje je vel mrzel veter, ki se je na čase razvil v pravi orkan, posebno pozimi, a niti to ni ustavilo Janijeve strasti, ki je počasi preraščala v bolno obsesijo. Matej je to vedel in morda se je v njem pojavil nek glas, naj naredi tej srhljivki konec. Tako je razmišljal, ko se je izogibal kamnom, ki so včasih kar zrasli pred njim. Na žalost je bilo njegovo početje jalovo in ne le to, po vseh letih strahopetnosti je bil tega dne preveč odločen, kar se mu je za vse življenje vtisnilo v spomin. V jezi na samega sebe se je na vrat na nos zagnal v dogodivščino, ki je usodno skrhalo njegov odnos z Janijem, čeprav sta si pozneje oba vsaj navidez prizadevala, da bi luknjo zakrpala. Ta dogodek je pomenil začetek Matejeve kalvarije, na koncu katere je izgubil vse razen življenja. Odločil

se je za drzno potezo, ki bi Janija morala vreči iz zamaknjenosti.

»Jani,« je zakričal na ves glas, da mu je odmev dolgo časa vračal njegove narejeno tožeče besede. Prepričan je bil, da se bo Jani prikazal vsak čas in ga nadrl, da ne sme kričati, ker se lahko kaj sproži. Tako bi zopet vpregel svojo previdnost. Toda zgodilo se ni nič.

»Zdaj ga imam pa dovolj!« se je ujezil in se podal proti kaverni. Prepričan je bil, da Jani spet nekaj stika po svojih zakladih, ko se je vse bolj bližal zevajoči odprtini. Že takoj ko je vstopil, je zagledal blizu vhoda šibak snopič svetlobe, ki je prihajal iz ozke odprtine nekje pri tleh.

»Hej, Jani,« je zavpil v luknjo. Zaslíšal je žvenket železa, ki mu je padlo iz rok in tiho kletvino. Takoj zatem se je jezni prijatelj pojavil pri odprtini.

»Kaj počneš tukaj, kreten?!« mu je zabrusil Jani.

»Kaj počnem tukaj?« je bruhnilo. »To me sprašuješ? Človek božji, skrbi me zate.« V istem trenutku je v njegovi podzavesti nekaj dejalo, ali se na tem mestu ni morda zlagal. »Že dva tedna hodiš vsak dan v hribe, ko pa prideš v dolino, ni niti glasu od tebe. Moram vedeti, kaj uganjaš.«

»Zakaj tako misliš?«

»Ali nisva najboljša prijatelja, Jani? Saj si vse poveva! Kaj počneš tu notri?«

»Pripravljam Darilo!«

Besedo darilo je izgovoril s poudarkom, tako rekoč z veliko začetnico in pri tem je Matej skozi luknjo videl, kako je pomenljivo vzdignil kazalec.

»Kakšno darilo, za koga?« je spregovoril proti Janiju, ki se je medtem skoraj zakotalil proti vhodu.

»Ah, pozabi. Nič ti nisem povedal, prav?«

»Seveda! Kot že dva tedna! Nič mi nisi povedal. Razumem. Toda zdaj bi bil že čas, da kaj izvem. Kaj imaš tam notri?« je dodal, ko je stopil proti niši, ki jo je videl kot narobe obrnjen nos.

»Ne boš!« je brezkompromisno in odločno spregovoril Jani in ga prikoval na mesto.

»In zakaj ne?«

»To je pač moja skrivnost.«

»Toda do zdaj sva si vse povedala.«

»Razumi, človek, da je presenečenje!«

»Za koga? Zame?«

»Tudi. Če hočeš.«

»Verjemi, da ne. Veš, ni mi všeč to tvoje presenečenje, Jani. Nehaj s temi neumnostmi. To je že noro!«

»Kaj je noro?«

»To tvoje zbiranje. Dokler sva skupaj hodila v hribe, je bilo v redu, zdaj pa se bojim, da si postal obseden s tem.«

»Ne govori bedarij!«

»Ti jih pa ne počni! Veš, kaj je tam notri? Veš, pa se ne zavedaš. Tam notri so bombe! Ki jih lahko vsak hip raznese ...«

Tedaj se je Jani razbesnel! Iz oči so mu začele švigati strele in trdo je prijel Mateja za rame in ga obrnil.

»Pusti me!« se je uprl Matej in ga odrinil. Toda Jani je bil močnejši in mu je vrnil dvojno ter ga pahnil v mrzlo steno, da ga je vse zbolelo.

»Zakaj se tako jeziš,« je poskusil zlepa Matej, ker je uvidel, da na grob način ne bo dosegel uspeha.

»Ker se vtikaš v stvari, ki se te ne tičejo!«

»Samo skrbi me, kaj je tam notri. Poslušaj, tega se prej nisem zavedal, a zdaj, ko že dva tedna čepim doma in sem nekoliko razmislil, sem ugotovil, da je nevarno! In resno se bojim, da se utegne kaj

zgoditi.«

»Priznaj, da tako govoriš samo zato, ker si strahopetec.«

Zadel je Matejevo občutljivo točko, zaradi česar je ta postal še bolj nataknen.

»Nisem in naj ti bo v dokaz, da hočem pogledati, kaj snuješ v tisti jami. Danes sem odločen, da se to konča. Trajalo je predolgo.«

»Jamo boš pustil na miru!«

»Ne! Pusti me zraven!«

»Ne boš. Če ti rečem, svinja!«

»Jani, obseden si!«

»Ti si obseden!«

»Pošast, norec ... Ne vidiš, kaj se dogaja s tabo?«

Matejeva vsiljivost in ostre besede so

Janija do kraja poparile in ga je že v drugo zaustavil. Ker pa je tudi Matej že prejel svojo dozo do meje, sta se začela ravsati. Najboljša prijateljca sta se obkladala z najhujšimi žaljivkami in vse to zaradi te preklete zbirke. Prepirl ni trajal dolgo. Jani je v najhujšem besu odrinil Mateja pred vhod. Preden je slednji začel padati, je v prijateljevih očeh prvič videl nekaj tujega, nekaj srhljivega, nekaj, kar je oba kasneje uničilo.

Konec 1. dela

Dominik Šurc

Si nežno ljubil me

Si nežno ljubil me
a strast prikrita
pogledu je ušla
z mladostjo vsa opita
V srce sem pljuvala
krvavo in boleče
zastonj igračka le
začimba moje sreče
Vse zaigrano je
prevzetna in osladna
stegujem roko
sapa me obkroža hladna

(Amolas)

Kolofon

Glavni urednici:

Maja Dakskobler
Helena Uršič

Tehnični urednik:

Gašper Ploj

Urednica fotografije in naslovnice:

Urška Bačar

Mentorstvo:

Andreja Premrl

Naklada:

100 izvodov

Vipava, november 2006

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

37.014.77

ISKRE

Iskre

inv. št: K /

17397

Semenišče Vipava

17397

